

[Hanne Reintoft.]

årsager, og den udligning, man tilstræber, er at presse hele boligniveauet så højt som muligt, op mod de nuværende prisers højeste niveau, tilsyneladende i blind tillid til, at folk er villige til at betale, hvad det koster. Der kan komme den dag, hvor de ikke kan betale, og så kommer vel også den dag, hvor de begynder at røre på sig.

Vi mener, at grundforudsætningen for en virkelig positiv planlægning er, at det offentlige i langt højere grad end nu griber for det første kontrollerende og for det andet selvstændigt ind på alle områder af samfundets økonomiske og produktive liv og naturligvis endnu mere, end redegørelsens målsætning giver udtryk for. Mens de private investeringers vækstrate forudsættes temmelig uforandret til 4,2 pct. p. a. i 1960-69, til 4 pct. p. a. i de kommende 15 år, så forudsættes de offentlige investeringer mere end halveret, fra 7,5 pct. til 3,5 pct. Hvad byggeriet angår, kan man i sandhed forudse det, der i planen kaldes en afdæmpning, for hvis regeringen får sin vilje, har man tænkt, at afdæmpningen skal betyde, at det går ned fra 10,5 pct. til 2,2 pct.

Man beskæftiger sig med lokalisering, geografisk fordeling og byvækst, altså med områder, der hører under egnsudviklingen. Egsudvikling er ikke blot nødvendig for de dele af landet, der som følge af kapitalens og administrationens koncentration står stille eller går tilbage, den betyder for landet som helhed, at de menneskelige, råstofmæssige og geografiske muligheder, der findes i disse områder, ellers går tabt. Redegørelsen omtaler spredt og især meget overfladisk fællesmarkedet, men der er ikke noget som helst forsøg på at imødegå og overvinde dettes meget negative virkninger på talrige områder ud over den sædvanlige abstrakte snak om at møde den skærpede konkurrence.

Man påviser virkningerne i national målestok af den hidtidige koncentration omkring hovedstadsområdet, men måske burde man i den forbindelse også have påpeget, at med Danmarks tilslutning til fællesmarkedets halve Europa vil hele landet komme til at ligge langt fra dette nye økonomiske og administrative center med påfølgende fare for, at vi virkelig bliver et u-land.

Naturligvis kan det offentlige bidrage til at rette på den skæve udvikling ved en for-

nuftig spredning af det offentlige apparat og det offentliges virksomheder. Men det er og bliver en narresut at prøve at bilde de underudviklede områders befolkning ind, at deres beskæftigelsesmæssige, uddannelsesmæssige og andre problemer løses, hvis man fortsat forsømmer de vigtigste områder, hvis man forsømmer boligbyggeriet, oprettelse af sociale institutioner, uddannelsesmuligheder og transportmuligheder. Vi finder det direkte negativt, at man i mange tilfælde ganske kritikløst f. eks. nedlægger bestående jernbaner i stedet for at modernisere dem og koordinere trafikken. Jeg kan som eksempel nævne Himmerlandsbanerne, og det vil gælde endnu mere, hvis turen kommer til Salling og Thy. Både Thisted og den omsider opførte Hanstholm havn kommer så faktisk til at hænge i luften, og det samme gælder jo disse mange penge, man forærer private virksomheder for at flytte ud; hvis ikke det nødvendige sunde grundlag for en egentlig egnsudvikling er til stede, hjælper det ikke noget.

Egsudvikling og landsplanlægning er og bliver narresutter, når samtidig private selskaber udelukkende ud fra profithensyn eller i talrige tilfælde også på grund af manglende dygtighed — for manglende dygtighed er der nok af i vores erhvervsliv for øjeblikket — samtidig nedlægger eller flytter bestående virksomheder.

I modsætning til de hidtidige forhold såvel som til perspektivplanens kapitalistiske målsætning burde det offentlige selvstændigt gribe aktivt kontrollerende og investerende ind på områder, som det private nu har forbeholdt sig selv, fordi det giver et godt afkast. Pengevæsen, industri og handel er områder, hvor man skulle gribe ind. Og det er jo ikke ét eneste øjeblik et spørgsmål om midler eller om den meget omtalte kapitalmangel, for det offentlige råder over halvdelen af nationalindkomsten, så det er viljen, det drejer sig om. Denne manglende målsætning gælder ikke blot den nuværende borgerlige regering, men også dens forgænger. Det afslører også talen om, at fonds simpelt hen er et forsøg på at få arbejderne til at tænke på noget andet end de gamle, men ikke mindre vigtige krav om kontrol, om medbestemmelse, om nationalisering og om offentlige investeringer. Hvis viljen havde været til stede med rådighed over en